

Delia-Monica Georgescu
Raluca-Diana Răducanu

Clasa a VII-a

Teste de antrenament
pentru Evaluarea Națională

LIMBA ȘI LITERĂȚURA ROMÂNĂ

Lucrarea
este avizată de
Ministerul Educației prin
OM 6836/04.12.2025.

CORINT
EDUCAȚIONAL

CUVÂNT-ÎNAINTE

Cartea *Teste de antrenament pentru clasa a VII-a: Limba și literatura română* este un auxiliar dedicat elevilor care doresc să se familiarizeze din timp cu structura itemilor pentru Evaluarea Națională, având în vedere că cele mai multe dintre conținuturile din programa pentru examen vor fi parcurse până la finalul clasei a VII-a. Este, de asemenea, un instrument util profesorilor de limba și literatura română care aleg să consolideze și să evalueze competențele vizate de programa școlară prin teste construite pe modelul EN.

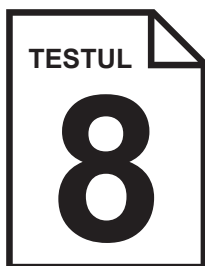
În ceea ce privește structura lucrării, propunem 3 seturi de teste grupate în funcție de tipul de text literar-suport, respectiv: 12 teste pentru textul epic, 6 teste pentru textul liric și 2 teste pentru textul dramatic. Fragmentele au fost alese cu multă grijă, atât din literatura română, cât și din cea universală, contemporană sau clasică, și sunt adaptate vârstei elevilor, nivelului lor de înțelegere, intereselor și preocupărilor lor, textele integrale putând deveni sugestii de lectură. Printre propuneri, se regăsesc și texte integrale sau fragmente oferite de autori contemporani, precum Doina Ruști, Ștefania Mihalache, Carmen Secere, cărora le mulțumim în mod deosebit pentru încrederea în demersul nostru și în importanța educației.

Textele nonliterare asociate, diverse și ofertante în privința conținutului, au fost selectate ca suport pentru anumite tipuri de exerciții. Mulțumim, pe această cale, revistelor *Observator cultural* și *Dilema*, doamnelor prof. univ. Gabriela Grossec și lect. dr. Laura Malița, Laurei Câlțea, autoarea blogului *O cititoare de cursă lungă*, Muzeului Posada, domnului Horia Oprea, autorul blogului *Istории regăsite* pentru generozitatea cu care ne-au oferit o parte dintre textele-suport. Pentru fragmentele preluate de pe Wikipedia, autoarele nu își asumă responsabilitatea privind corectitudinea informațiilor științifice. Rolul textului citat este strict acela de a susține exersarea competențelor vizate de programă.

Este important de menționat că, pentru a veni în sprijinul profesorilor și al elevilor, toate testele sunt rezolvate. Ele sunt însoțite de bareme de corectare redactate după modelul de la examenul propriu-zis, dar și de modele de rezolvare. Mai mult, am inclus un capitol de recomandări privind abordarea cerințelor care vizează redactarea unor compuneri cu limită de cuvinte (subiectele I A 7, 8, 9 și II). În redactarea modelelor de răspuns, am ținut totodată cont de puterea de înțelegere și de valorificare a textelor literare a unor elevi de 13-14 ani. Îi mulțumim, în mod special, d-rei M.G., elevă acum la un cunoscut colegiu bucureștean, pentru sprijinul oferit în explorarea unora dintre textele literare propuse.

Precizăm cu fermitate că aceste modele de răspuns nu trebuie absolutizate, ele reprezentând DOAR sugestii, un punct de pornire în căutarea propriilor variante de construcție a răspunsurilor. Credem cu tărie că succesul la Evaluarea Națională nu înseamnă adoptarea unor rețete și șabloane, ci exersarea și descoperirea propriilor capacități și soluții.

Autoarele

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Sub castanul de lângă cișmea, un castan uriaș, un castan rege, cum era supranumit, care ar fi putut adăposti, singur, în ramurile lui, o școală întreagă, se afla un singur băiat, acel Victor care, după spusele lui Dan, făcuse rost de o hartă. Deși aplecat deasupra unei foi de bloc, i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată și, desigur, foarte suplă. Avea fața lunguiață, ochii negri, adânci, părul închis la culoare, era asemeni multor tineri de vârsta lui, la înfățișare. La o cercetare mai atentă, poate că i s-ar fi descoperit o notă de maturitate în trăsături, în gesturi, în atitudine. Dar nu asta îl deosebea pe Victor de ceilalți. Tânărul aplecat asupra foi de bloc era un elev cu totul excepțional și, în primul rând, un matematician care uimea prin logica și puterea sa de demonstrație. E de prisos să spunem că era cunoscut în întreaga școală și că, rareori, profesorii își pusese ră speranțe mai mari într-un alt elev. În ciuda precocității sale, Victor era încă foarte copilăros, pasionat după visuri, expediții și aventuri.

Cufundat în cercetarea hărții, tânărul nu observă o siluetă ascunsă după trunchiul castanului și nici nu auzi, câteva secunde mai târziu, foșnetul slab al frunzelor care parcă sorbiseră între ele silueta elastică și tăcută ca o fantomă. Numai câteva clipe să fi întârziat, și intrusul, cocoțat acum în castan, ar fi fost descoperit de privirile iscoditoare ale lui Ursu, ale Luciei și Mariei, care se apropiau, leneși, de copac. Dar cum nimeni nu observase nimic, discuția părea că începe sub semnul celei mai depline siguranțe.

— Zău, Victor, chiar ai făcut rost de hartă? întrebă Maria. Ar fi fantastic...

— După cum vedeți, răspunse Victor, descoperindu-le celor trei foaia mare de bloc. Privirile se repeziră lacome asupra hărții.

Numai Victor, calm, întrebă ca pentru el:

— Ionel și Dan de ce nu sunt aici?

Tocmai în acea clipă își făcu apariția, gâfâind, Dan.

— Nu vrea să vină... Măgarul! L-am rugat, l-am amenințat, am făcut-o pe clovnul... Nu vrea! Spune că trebuie să repete la geologie, măgarul... Ia să văd și eu harta!

Victor se uită la ceas. Până la semnalul clopoțelului mai rămăseseră vreo șapte minute.

— Ce facem? întrebă el. Maria... Nu vrei să încerci tu să-l aduci pe Ionel?

Se vedea lesne că invitația lui Victor nu-i făcea nicio plăcere Mariei, dar, cum nu prea avea obiceiul să-și contrazică prietenul, o acceptă, fără să uite însă să strâmbe de câteva ori din nas. Dacă ar fi

îmboldit-o altcineva, s-ar fi iscat un război sau măcar o ceartă pentru care n-ar fi ajuns o recreație întreagă. Dar fiindcă o invitase Victor... Își învinse repede senzația de neplăcere și porni chiar în goană spre clădirea școlii.

Ceilați își găsiră iarăși de lucru cu harta. O țineau pe genunchi și o cercetau cu ochi de Argus*.

— Dungile astea albastre ce sunt? întrebă Dan.

— Tocmai tu să nu știi, tu, marele campion rebusist!? se miră Lucia. Ce-ar putea să fie?

— Formidabil! descoperi Dan într-o clipă de genialitate. Râuri subterane! Mamă dragă, peste tot numai râuri... dar deodată se simți cuprins de neliniște: Mamă dragă, dar cum le trecem?

— Asta e, răspunse Victor. Asta-i problema numărul unu! Cum trecem râurile? Despre adâncimea lor, harta nu spune nimic, nu suflă nici un cuvânt; să zicem că ar fi de ordinul centimetrilor... Dar uitați-vă la lacuri. S-ar putea ca lacurile să fie foarte adânci și tare îmi vine să cred asta. Aici va fi cel mai greu. În orice caz, nu ne vom lăsa opriți de lacuri. Dar cum ne vom descurca?

Lucia lovi de câteva ori, încet, cu pumnul în speteaza băncii:

— Două minute de gândire pentru găsirea celei mai bune soluții, fiindcă sunt mai multe... Gata! Începem!

Îndemnul Luciei, deși neașteptat și ciudat, fu totuși luat în seamă. Capul în mâini, ochii închiși, concentrare deplină.

Constantin Chiriță, *Cireșarii*, vol. I

*Argus – personaj din mitologia greacă, înzestrat cu o mulțime de ochi, răspândiți pe tot corpul

Textul 2

Încă din antichitate, babilonienii și egiptenii au alcătuit hărți sumare în scopul delimitării proprietăților. Apoi, au fost întocmite hărți ale unor teritorii vaste, pentru facilitarea* călătoriilor, după care au apărut hărțile special concepute pentru navigație. În 1930, în apropiere de Kirkouk, a fost descoperită cea mai veche reprezentare cartografică* cunoscută în prezent. Este o tăbliță ce reprezintă o regiune cu munți, cursuri de apă, sate etc., totul însoțit de explicații (inclusiv indicarea punctelor cardinale est și vest). Această hartă gravată datează cel puțin de la sfârșitul mileniului al III-lea î.H.

Dar poate că numele de cea mai veche hartă din lume ar trebui dat papirusului policrom* păstrat la Torino, care provine din Egipt și care datează din anul 1200 î.H. Sunt reprezentate cursul Nilului, un drum care traversează toată regiunea și detalii: ape, desenate cu albastru, mine, cu roșu, drumuri, cu

negru. Harta cuprinde și o legendă. Se pare că acest papirus a folosit conducătorului unui transport de blocuri mari de piatră.

În Grecia, nevoia de hărți s-a făcut simțită mai ales după cuceririle lui Alexandru cel Mare. Primul document cartografic al epocii este atribuit lui Anaximandru. Lumea cunoscută este înscrisă într-un cerc, în care Europa se află în partea de sus, iar Asia în partea de jos, fiind despărțite de Marea Mediterană.

Începând cu sfârșitul secolului al IV-lea, se pun bazele științifice ale cartografiei. Eratostene furnizează o măsură apropiată razei terestre și alcătuiește un mapamond* pe care pământurile cunoscute formează trei continente: Europa, Lybia (adică Africa) și Asia. Continentele sunt înconjurate de Marea Exterioară (Atlanticul). Pe această hartă apare, pentru prima dată, un sistem, încă embrionar, de paralele și meridiane.

În secolul al II-lea î.H., Hiparh a formulat regulile de reprezentare în plan a suprafeței curbe a Pământului.

Cel mai mare cartograf al antichității este, fără îndoială, astronomul și filozoful grec Ptolemeu, care a trăit la Alexandria în secolul al II-lea. El a redus deformările rezultate din proiecția în plan a suprafeței sferice a Pământului și a găsit metode pentru determinarea coordonatelor. De asemenea, a scris o geografie însoțită de 27 de hărți, prefigurând atlasul modern. Hărțile alcătuite de el și de discipolul său, Agathodemon, vor inspira generații de cartografi și vor fi folosite până în secolul al XVI-lea.

Inventarea fotografiei, apoi cea a avionului au revoluționat metodele cartografice. După 1957, sateliții artificiali furnizează mijlocul de a determina cu precizie coordonatele de puncte fixe ale suprafeței terestre.

În spațiul românesc, primul cartograf a fost Dimitrie Cantemir. Autor al lucrării *Descriptio Moldaviae* („Descrierea Moldovei”), scrisă în 1716, în limba latină, la cererea Academiei din Berlin, Cantemir acorda un rol important componentei geografice, aceasta conținând descrierea formelor de relief, a florei, faunei și bogățiilor minerale și prezentării târgurilor și capitalelor țării de-a lungul timpului. Dimitrie Cantemir elaborează prima hartă a Moldovei.

Sursa: istoriiregasite.wordpress.com/2010/05/19/inventii-in-istorie-cartografia/

**facilitare* – ușurare

**cartografie* – disciplină care studiază metodele și tehnica de întocmire și folosire a hărților și a planurilor topografice

**policrom* – cu mai multe culori

**mapamond* – hartă reprezentând globul terestru, împărțit în cele două emisfere

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Completează spațiile libere cu informații preluate din textul 1.

2 puncte

Copiii se întâlnesc sub, pentru a cerceta

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Primul copil care ajunge la locul întâlnirii este:

a. Lucia	b. Maria	c. Dan	d. Victor
-----------------	-----------------	---------------	------------------

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Cea mai veche hartă din lume datează:

a. de la sfârșitul mileniului al III-lea î.H.	b. din anul 1200 î.H.	c. din secolul al II-lea î.H.	d. dintr-o perioadă care nu poate fi stabilită
--	------------------------------	--------------------------------------	---

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Cel mai mare cartograf al antichității este considerat a fi:

a. Anaximandru

b. Eratostene

c. Hiparh

d. Ptolemeu

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte:

6 puncte

Textul 1	Adevărat	Fals
Victor este pasionat de matematică.		
Ursu refuză să vină la întâlnire, pentru că are de învățat.		
Copiii nu își dau seama ce reprezintă desenele de culoare albastră de pe hartă.		
Textul 2	Adevărat	Fals
Babilonienii și sumerienii realizau deja hărți complexe.		
Hărțile lumii antice conțin informații incorecte.		
Prima hartă românească este realizată de Dimitrie Cantemir, în secolul al XV-lea.		

6. Menționează, în unu – trei enunțuri, tiparul textual din fiecare dintre fragmentele de mai jos, justificând alegerea cu o trăsătură identificată.

6 puncte

a. „— Zău, Victor, chiar ai făcut rost de hartă? Întrebă Maria. Ar fi fantastic...

— După cum vedeți, răspunse Victor, descoperindu-le celor trei foaia mare de bloc.”

b. „Deși aplecat deasupra unei foi de bloc, i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată și, desigur, foarte suplă. Avea fața lunguiață, ochii negri, adânci, părul închis la culoare, era asemeni multor tineri de vârsta lui, la înfățișare. La o cercetare mai atentă poate că i s-ar fi descoperit o notă de maturitate în trăsături, în gesturi, în atitudine.”

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

8. Consideri că, atunci când pleci într-o călătorie, este necesar sau nu să-ți construiești un traseu precis? Motivează-ți răspunsul, în 50-100 de cuvinte, valorificând textul 2.

6 puncte

9. Asociază fragmentul din opera literară „Cireșarii” de Constantin Chiriță cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Litera „i” reprezintă o vocală/are valoare vocalică în toate cuvintele din seria:

2 puncte

a. lui, ciuda

b. își, învinse

c. suprafeței, îndoială

d. cișmea, uriaș

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvintele: (1) călătorie; (2) „rareori” sunt formate, în ordine, prin:

2 puncte

a. (1) derivare; (2) compunere	b. (1) compunere; (2) derivare	c. (1) compunere; (2) derivare	d. (1) derivare; (2) derivare
-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sinonimele cuvintelor subliniate în fragmentul: „Îndemnul Luciei, deși (1) neasteptat și ciudat, fu totuși luat în seamă. Capul în mâini, ochii închiși, concentrare (2) deplină.” sunt, în ordine:

2 puncte

a. (1) neprevăzut (2) întreagă	b. (1) surprinzător (2) totală	c. (1) nesperat (2) completă	d. (1) brusc (2) perfectă
-----------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	------------------------------

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Ambele cuvinte subliniate sunt utilizate cu sens figurat în seria:

a. „Sub castanul de lângă cișmea, un castan uriaș, un castan rege [...] se afla un singur băiat.”; „Privirile se repezără lacom asupra hărții.”

b. „Victor [...] făcuse rost de o hartă.”; „i se putea ghici lesne statura, înaltă, bine legată și, desigur, foarte suplă”.

c. „În ciuda precocității sale, Victor era încă foarte copilăros.”; „Își învinse repede senzația de neplăcere.”;

d. „Tânărul nu observă o siluetă ascunsă după trunchiul castanului”; „Despre adâncimea lor harta nu spune nimic...”.

5. Extrage, din fragmentul următor, trei substantive aflate în cazul acuzativ, cu funcții sintactice diferite, menționând funcția sintactică a fiecăruia: „El a redus deformările rezultate din proiecția în plan a suprafeței sferice a Pământului și a găsit metode pentru determinarea coordonatelor.”

6 puncte

SUBSTANTIVUL	FUNCȚIA SINTACTICĂ

6. Construiește (1) o propoziție negativă în care verbul copulativ din enunțul: „Este o tăbliță ce reprezintă o regiune, cu munți, cursuri de apă, sate etc.” să fie utilizat cu valoare predicativă și (2) o propoziție în care să fie utilizat un pronume omonim cu cel relativ din același enunț, precizând valoarea lui morfologică.

6 puncte

7. Completează cu o singură propoziție enunțul următor, precizând tipul raportului sintactic din fraza obținută: „Inventarea fotografiei, apoi cea a avionului, au revoluționat metodele cartografice.”

6 puncte

8. Rescrie textul următor, utilizând forma corectă dintre cele două forme propuse în fragmentul care reprezintă nota de jurnal a unui elev după lectura romanului „Cireșarii” de Constantin Chiriță:

6 puncte

Astăzi, (1) *mi-ar place/mi-ar plăcea să vă vorbesc despre cartea* (2) *care/pe care tocmai am terminat-o*, (3) *dragele/dragile mele pagini de jurnal*. Copiii (4) *a căror/ale căror aventuri le-am parcurs pe nerăsuflăte* au (5) *aceeași/aceiași vârstă ca mine și trăiesc bucuria unei experiențe* (6) *nemaipomenită/nemaipomenite*.

SUBIECTUL II

20 de puncte

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte în care să caracterizezi personajul Victor din fragmentul extras din volumul „Cireșarii” de Constantin Chiriță.

În scrierea compunerii, vei avea în vedere:

- notarea a două date de identificare a personajului (nume, statut social, ocupație, portret fizic etc.);
- prezentarea, prin câte o secvență comentată, a două trăsături morale ale personajului;
- precizarea a două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate;
- corelarea unei valori personale cu una dintre valorile personajului.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – **12 puncte**
- redactarea compunerii – **8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 100 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Cutreierând Valea Prahovei, [un zmeu] întâlnește, la un moment dat, un om, care, de frica zmeului se face și mai mic decât era. Dar, în loc să-l amenințe sau să-l ucidă, zmeul îi cere o consultație neobișnuită:

— Spune-mi, te rog, omule, ți se pare că sunt frumos sau urât?

Nu-l întreabă în general despre zmei, ci este interesat doar de sine. Vrea să știe ce părere are acel om banal despre înfățișarea sa, de zmeu cu dileme. Vrea să-i afle părerea – dacă îi stârnește admirația sau dimpotrivă.

Omul, încolțit de zmeu cu o întrebare atât de categorică, este mai întâi politicoș și se repede să-l complimenteze, lăudându-i frumusețea și forța:

— Ochii-ți sunt ca niște ferestre abia crăpate, solzii strălucesc în lumina soarelui, iar aripile sunt de un cenușiu perfect. Ești, de departe, cel mai frumos zmeu pe care l-am întâlnit, minți omul care nu mai văzuse niciodată un zmeu.

Deși făcuse toate eforturile, zmeul nu părea mulțumit.

— Haide, omule, nu te sfii, spune-mi dacă există cumva și aspecte mai puțin reușite! Vreau să aud tot-tot!

Cuprins pe neașteptate de scrupule*, omul recunoaște că există și defecte:

— Urechile sunt cam clăpăuge, iar coada strică aproape totul...

— Ce are coada mea? vru să știe zmeul.

Omul ezită din nou, dar cuprins dintr-odată de credința că vorbele sale îl vor face pe zmeu să vadă adevărul, continuă cu glas lin:

— Coada este prea lungă și seamănă cu a unui câine.

Prin urmare, faptul că are coadă ar mai fi cum ar mai fi. Dar ea nici măcar nu este una de zmeu.

În jur s-a lăsat tăcerea. Omul privea obidit* vârful tremurător al cozii, iar secunde treceau unele după altele, până când zmeul a scos dintr-o mișcare securea și-a întins-o spre criticul său, poruncindu-i:

— Lovește-mă! Lovește cu toată puterea, uite aici, după ceafă!

Inițial, omul nu s-a clintit, dar, încurajat de insistențele zmeului, a pus mâna pe secure și-a făcut o tăietură adâncă în locul pe care i-l indicase.

Cu sângele șiroind, zmeul a dispărut pe drumul pe care venise și nimeni nu l-a mai văzut timp de un an. Într-o dimineață, omul se pomeni cu zmeul în poartă.

Era mai slab, mai jigărit decât ultima oară, din care cauză și urechile păreau acum niște frunze de nufăr pe timp de iarnă. Strălucirea din ochi se risipise, lăsând în urmă o spumă lăptoasă. La ceafă, se vedea o cicatrice, iar omul își aminti frisonat cum îl tăiasă.

— Uită-te bine: aceasta este cicatricea făcută de tine!

Ar fi vrut să se apere, dar zmeul îi făcu semn să asculte:

— Rana, care părea atât de gravă acum un an, s-a vindecat între timp. Abia dacă a mai rămas o urmă neînsemnată. Pe câtă vreme cuvintele tale... Ei bine, omule, cuvintele pe care mi le-ai spus încă sapă în sufletul meu rănit.

N-au fost niște vorbe ușor de uitat. Zmeul a continuat să se gândească zi de zi la imaginea descrisă de om. În mintea sa, urechile erau doar cârpe de aruncat, iar coada, care îl face să semene cu un câine, a luat proporții. Orice-ar fi făcut, în fața ochilor săi fâlfâia jalnică, nu coada sa, ci acea coadă pe care omul i-o descrisese.

Doina Ruști, *Suferința Zmeului*
(fragment, apud B.P. Hasdeu)

**scrupul* – sentiment foarte dezvoltat al cinstei, corectitudinii etc.

**obidit* – amărât

**apud* – indică o citare preluată de la alt autor

Textul 2

Cartea cea mai frumoasă, cea mai specială, cea mai „fără de pereche” apărută anul trecut în literatura română e „Enciclopedia zmeilor” a lui Mircea Cărtărescu.

N-am nicio ezitare s-o spun: revărsare de fantezie livrescă* și parodică*, încântătoare capodoperă ludică*, „Enciclopedia...” aparține paradoxalei categorii (căci despre imposibilitatea înserierii e vorba, de fapt!) a scrierilor inclasabile, precum „Alice în țara minunilor” și „Prin oglindă” ale lui Lewis Carroll, „Cartea pisicilor anecdotice” [...] a lui T.S. Eliot sau, la noi, „Amintirile din copilărie” ale lui Ion Creangă și „Cărțile cu Apolodor” ale lui Gellu Naum. Tipologia standard a genurilor și a speciilor li se aplică greu sau deloc. [...]

Biblia unei lumi de zmei [...]

Ce conține efectiv cartea? Prima jumătate, intitulată „Universul”, e ocupată de Enciclopedia... propriu-zisă: „universul” zmeilor sistematizat în unsprezece capitole – Anatomie, Rase și varietăți, Geografie, Istorie, Arme, Ocupații și unelte, Economie, Civilizație, Limba, Științe, Arte și literatură. În schimb, Partea a II-a, Poveștile, cuprinde zece istorii cu zmei, însă nu preluate din folclorul preexistent, cum pretinde „Autorul” în Prefață [...], ci – desigur – inventate de Cărtărescu.

[...] Cărtărescu reinventează lumea sub chipuri zmeiești, construind, cu pornire de la substratul folcloric, al basmelor autohtone, o nouă mitologie *sui generis**.[...] Într-adevăr, jocul e serios, iar miza – enormă: nu numai despre zmei, ci și despre noi, oamenii, despre viața, istoria, gândirea și imaginarul nostru se vorbește în Enciclopedia... lui Cărtărescu, ca într-o nouă Biblie; parodică, dar – totuși! – Biblie...

Ion Bogdan Lefter, „Inclasabilele”, în *Observator cultural*, nr. 188, 30.09.2003
observatorcultural.ro/articol/enciclopedia-lui-cartarescu-despre-zmei-si-nu-numai/

**livresc* – folosit numai în cărți și în limbajul oamenilor culti

**parodic* – batjocoritor, critic sub o înfățișare comică

**ludic* – specific jocului

**sui generis* – în felul său

A. Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Precizează o calitate și un defect pe care le menționează omul despre zmeu, pe baza informațiilor din textul 1: **2 puncte**

calitate:

defect:

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

2 puncte

Când îl întâlnește pe om, zmeul

a. vrea să-l omoare	b. îi cere o părere	c. îi cere să-l laude	d. vrea să afle cine este
----------------------------	----------------------------	------------------------------	----------------------------------

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Titlul articolului din care a fost extras fragmentul este:

a. „Enciclopedia zmeilor”	b. „Inclasabilele”	c. „Observator cultural”	d. „Prefață”
----------------------------------	---------------------------	---------------------------------	---------------------

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

2 puncte

Cartea „Enciclopedia zmeilor” a lui Mircea Cărtărescu:

a. conține fabule despre zmei	b. oferă informații despre trecutul îndepărtat	c. reinventează lumea oamenilor	d. este o culegere de texte folclorice
--------------------------------------	---	--	---

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a marca dacă acesta este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte: **6 puncte**

Textul 1	Adevărat	Fals
Omul îl compară pe zmeu cu toți zmeii pe care i-a văzut.		
Zmeul îi cere omului să-l lovească, folosind o piatră.		
După un an, zmeul vine la poarta casei omului.		
Textul 2	Adevărat	Fals
Prima parte din „Enciclopedia zmeilor” are unsprezece capitole.		
Deși este denumită „enciclopedie”, cartea lui M. Cărtărescu are semnificația unei Biblii.		
Ion Bogdan Lefter este coautorul „Enciclopediei zmeilor.”		

6. Extrage, din textul 2, o enumerație, prezentând, în unu – trei enunțuri, semnificația pe care o are.

6 puncte

7. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, un element de conținut comun celor texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Care crezi că este sentimentul pe care îl trăiește zmeul atunci când află ce defecte are, după părerea omului? Motivează-ți răspunsul, în 50-100 de cuvinte, valorificând textul 1. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din opera literară „Suferința Zmeului” de Doina Ruști cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50-100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Este indicat, în mod corect, numărul de sunete din fiecare dintre următoarele cuvinte: 1. „este”; 2. „există”; 3. „orice”; 4. „aici”, în seria:

2 puncte

a. 1. patru sunete 2. șase sunete 3. patru sunete 4. patru sunete	b. 1. cinci sunete 2. șapte sunete 3. cinci sunete 4. patru sunete	c. 1. patru sunete 2. șase sunete 3. patru sunete 4. trei sunete	d. 1. cinci sunete 2. șapte sunete 3. cinci sunete 4. trei sunete
--	---	---	--

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Este corect indicat modul de formare pentru cuvintele: 1. „recunoaște”; 2. „orice” în seria:

2 puncte

a. 1. derivare 2. derivare	b. 1. derivare 2. compunere	c. 1. compunere 2. derivare	d. 1. compunere 2. compunere
-------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Sensul expresiei subliniate în enunțul: „Cartea cea mai frumoasă, cea mai specială, cea mai „fără de pereche” apărută anul trecut în literatura română e „Enciclopedia zmeilor” a lui Mircea Cărtărescu.” este:

2 puncte

a. neîmperecheată	b. fantastică	c. fără un suflet-pereche	d. de neegalat
-------------------	---------------	---------------------------	----------------

4. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sunt omonime cuvintele subliniate în seria:

- a. „Ți se pare că sunt frumos sau urât”; „Zmeul s-a retras în munți, fiind urât de toată lumea”;
- b. „Deși făcuse toate eforturile, zmeul nu părea mulțumit”; „Nu vedea lumina soarelui din cauza copacilor deși”;
- c. „N-au fost niște vorbe ușor de uitat.”; „A intrat în încăpere, trecând ușor peste prag.”
- d. „Rana, care părea atât de gravă acum un an, s-a vindecat între timp”; „Abia dacă a mai rămas o urmă neînsemnată.”

5. Indică valoarea morfologică și cazul pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în fragmentul:
„Spune-mi, te rog, omule, ți se pare că sunt frumos sau urât?”

6 puncte

CUVÂNTUL	VALOAREA MORFOLOGICĂ	CAZUL
„mi”		
„omule”		
„frumos”		

6. Construiește (1) o propoziție negativă în care pronumele personal de persoana I din enunțul: „Haide, omule, nu te sfii, spune-mi dacă există cumva și aspecte mai puțin reușite!” să fie folosit cu funcție sintactică de atribut și (2) o propoziție imperativă în care primul verb din același enunț să fie utilizat la forma de plural.

6 puncte

7. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând raportul sintactic dintre ele, elementul de relație și valoarea morfologică a acestuia: „Zmeul a continuat să se gândească zi de zi la imaginea descrisă de om.”

6 puncte

8. Rescrie următorul text extras din prezentarea unui elev de clasa a VII-a care a citit „Enciclopedia zmeilor” de Mircea Cărtărescu, corectând greșelile pe care le conține:

6 puncte

Nu mai am citit demult o carte așa de interesantă, a cărei pagini să conțină și ilustrați deosebite ale zmeilor și balaurilor din povești. Citi-ți și voi, dragi colegi!

SUBIECTUL II

20 de puncte

Crezi că adevărul trebuie spus întotdeauna? Scrie un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții, prin două argumente, răspunsul la întrebarea dată, valorificând textul 1 și experiența personală sau de lectură.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – **12 puncte**
- redactarea compunerii – **8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografie – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitate – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.
- În cazul itemilor obiectivi, alegerea de către elev a două variante de răspuns duce la anularea rezolvării exercițiului respectiv.

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1. Notarea indicelui temporal (de exemplu: „din codri noaptea vine”). **2 puncte**

Notă! Nu este necesară formularea răspunsului în enunț.

2. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**

3. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **d** **2 puncte**

4. Scrierea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**

5. Câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; notarea a două variante de răspuns pentru un enunț – 0 puncte

Textul 1	Adevărat	Fals
Tabloul de natură include și muntele.	X	
Luna este umanizată.	X	
Elementul acvatic al tabloului din text este reprezentat de mare.		X
Textul 2	Adevărat	Fals
Io este satelit natural al lui Marte.		X
Luna s-a format înaintea Pământului.		X
Mareele oceanice sunt influențate de Lună.	X	

6. Transcrierea oricăror două figuri de stil din secvența dată, cu precizarea acestora (de exemplu: „Luna (...) gânditoare ca o frunte de poet” – comparație; „dulce ropot” – epitet) **6 puncte**

– câte 1 punct pentru transcrierea oricăror două figuri de stil – 2 x 1 punct = 2 puncte

– câte 2 puncte pentru precizarea corectă a felului fiecărei figuri de stil transcrise – 2 x 2 puncte = 4 puncte

Notă! Nu este necesară formularea răspunsului în enunț. Punctajul pentru precizarea corectă a figurii de stil se acordă și în cazul transcrierii parțiale a acestora.

7. Prezentarea unui element de conținut comun celor două texte (de exemplu: Luna) **6 puncte**

– precizarea unui element de conținut comun – 2 puncte

– câte 1 punct pentru prezentarea elementului de conținut comun din fiecare text (prezentare adecvată, prin valorificarea unei secvențe relevante din text – 1 punct; încercare de prezentare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte

– respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct

– respectarea numărului minim de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea secvențelor.

Sugestie de răspuns:

Privite comparativ, cele două texte-suport abordează un element de conținut comun, anume Luna.

În textul poetic, Luna este element central al peisajului rural descris, ea fiind surprinsă la momentul ridicării deasupra brazilor. Poetul îi dedică o întreagă strofă și o compară cu „o frunte de poet”. Răsăritul Lunii este salutat cu bucurie de vocea ficțională.

În textul nonliterar, Luna e privită din punct de vedere științific, fiind dezvăluite informații despre apariția sa și despre locul său în Univers. Rolul său în desfășurarea vieții pe planeta Pământ este sugerat de secvența: „Influența ei gravitațională produce mareele (...) și o ușoară prelungire a zilei.”

8. Motivarea răspunsului la întrebarea dată

6 puncte

– menționarea răspunsului la întrebarea dată – 1 punct

– motivarea răspunsului menționat (motivare adecvată – 1 punct; încercare de motivare – 0 puncte) – 1 punct

– valorificarea textului indicat (valorificare adecvată – 2 puncte; încercare de valorificare – 1 punct; lipsa valorificării – 0 puncte) – 2 puncte

– respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct

– încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea textului indicat. Nu este necesară formularea unei concluzii sau utilizarea conectorilor de tipul „în primul rând”, „în al doilea rând”, „în concluzie” etc.

Sugestie de răspuns:

Din punctul meu de vedere, ultima strofă prezintă neliniștea ființei în încercarea de a găsi iubirea. Spre deosebire de natura aflată într-o stare de pace („Linște-n văzduh și pace / Pe pământ.”), omul este stăpânit de dorința de împlinire. Sentimentul este personificat („tânăr și pribeag”), iar vocea ficțională se definește prin nevoia de iubire. Dorul colindă, străbate lumea, fiind într-o continuă căutare a jumătății care să-l întregască. Ideea de cuplu este, de altfel, sugerată prin reluarea în pereche a termenilor „dor” și „drag”, în ultimele două versuri.

9. Asocierea operei literare „Noapte de vară” de George Coșbuc cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prin prezentarea unei valori comune (de exemplu: munca, voia bună, solidaritatea, sociabilitatea)

6 puncte

– numirea unei valori identificate în textul dat – 1 punct

– precizarea titlului și a autorului unui text literar (din literatura română sau din literatura universală; liric, epic sau dramatic) asociat textului dat, pe baza valorii identificate – 1 punct

– prezentarea valorii comune, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text (prezentare adecvată – 2 puncte; încercare de prezentare sau raportarea la un singur text – 1 punct; lipsa de prezentare – 0 puncte) – 2 puncte

– respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei (0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 1 punct

– încadrarea în numărul de cuvinte indicat – 1 punct

Notă! Nu este obligatorie citarea în valorificarea secvențelor.

Sugestie de răspuns:

Asociez textul-suport cu opera eminesciană „Călin (file din poveste)” pe baza valorii sociabilității, adică a nevoii de a fi alături de semenii.

În opera lui Coșbuc, valoarea reiese din bucuria care însoțește scenele surprinse în sat la căderea serii: fetele care vin împreună de la câmp cântând, flăcăii care „vin pe luncă / Hăulind”. Întregul sat este un spațiu al înțelegerii și al armoniei.

În textul eminescian, episodul nunții scoate la iveală aceeași împărtășire a solidarității și certitudinea apartenenței la o comunitate. Mirii sunt fericiți și sunt însoțiți de cei dragi, de părinți și de nași, reprezentați de Soare și de Lună. Nunta oamenilor este dublată de nunta găzelor, ceea ce face ca întreaga natură să devină spațiul care adâncește sentimentul apartenenței.

B.

1. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **c** **2 puncte**

2. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**

3. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **a** **2 puncte**

4. Încercuirea literei corespunzătoare răspunsului corect: **b** **2 puncte**

5. Menționarea corectă a valorilor morfologice și a funcțiilor sintactice **6 puncte**

– câte 1 punct pentru menționarea corectă a valorii morfologice – 3 x 1 punct = 3 puncte

– câte 1 punct pentru menționarea corectă a cazului – 3 x 1 punct = 3 puncte

Cuvânt subliniat	Valoare morfologică	Cazul
„cea mai acceptată”	adjectiv participial	nominativ
„(din) resturile”	substantiv comun	acuzativ
„lui Marte”	substantiv propriu	genitiv

6. Alcătuirea (1) unei propoziții afirmative, în care „ritmic” să aibă funcția sintactică de atribut (de exemplu: „Cântecul ritmic ne prinsese pe toți”), și (2) a unei propoziții imperative, în care să existe un clitic pronominal personal (de exemplu: „Ascult-o!”). **6 puncte**

– câte 1 punct pentru alcătuirea fiecărui tip de propoziție cerut – 2 x 1 punct = 2 puncte

– utilizarea cuvântului „ritmic” cu funcție sintactică de atribut – 1 punct

– introducerea unui clitic pronominal personal – 1 punct

– câte 1 punct pentru respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei în fiecare enunț (0 greșeli – 1 punct; 1 sau mai multe greșeli – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte

7. completarea enunțului pentru a obține un raport de coordonare copulativă (de exemplu: Luna este un corp astronomic care orbitează planeta Pământ și care este în relație sincronă cu Pământul.)

6 puncte

– formularea unei alte propoziții – 2 puncte

- utilizarea unei conjuncții coordonatoare copulative – 3 puncte
- respectarea normelor de exprimare, de punctuație și a ortografiei – 1 punct

8. Câte 1 punct pentru completarea enunțului cu fiecare formă corectă („cărui”, „curioșii”, „membrii”, „vor aștepta”, „fiți”, „celor mai frumoase”).

SUBIECTUL II

20 de puncte

Conținutul compunerii

12 puncte

- precizarea mesajului/a unei semnificații a textului 1 punct
- precizarea temei 1 punct
- câte 1 punct pentru precizarea oricăror două elemente componente 2 x 1 punct = 2 puncte
- câte 1 punct pentru prezentarea celor două elemente componente precizate (prezentare adecvată – 1 punct; încercare de prezentare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- câte 1 punct pentru numirea celor două figuri de stil – 2 x 1 punct = 2 puncte
- câte 1 punct pentru interpretarea oricăror două figuri de stil diferite (interpretare adecvată – 1 punct; încercare de interpretare – 0 puncte) – 2 x 1 punct = 2 puncte
- menționarea oricărei emoții transmise/a oricărui sentiment transmis 1 punct
- justificarea alegerii făcute 1 punct

Redactarea compunerii –

8 puncte

- marcarea corectă a paragrafelor: în totalitate – 1 punct; parțial – 0-1 puncte
- coerența textului: în totalitate – 1 punct; parțial – 0-1 puncte
- proprietatea termenilor folosiți: în totalitate – 1 punct; parțial – 0-1 puncte – corectitudinea gramaticală: în totalitate – 1 punct; parțial – 0-1 puncte – claritatea exprimării ideilor: în totalitate – 1 punct; parțial – 0-1 puncte – ortografie: 0-1 greșeli – 1 punct; 2 sau mai multe greșeli – 0-1 puncte
- respectarea normelor de punctuație: 0-2 greșeli – 1 punct; 3 sau mai multe greșeli – 0-1 puncte – lizibilitate – 1 punct

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

Sugestie de răspuns:

Poezia „Noapte de vară” de George Coșbuc abordează tema naturii, mesajul fiind acela că există o **relație strânsă între om și spațiul în care trăiește, ființa umană preluând din frumusețea și liniștea naturii în care își găsește adăpostul.**

Tabloul are în centru satul românesc la căderea nopții, atunci când oamenii se întorc de la muncile de peste zi, ritmurile se domolesc încet-încet, iar natura se cufundă în visare. Atmosfera este bucolică, vocea poetică evidențiază, cu ajutorul descrierii, armonia lumii prin aspecte ce țin de cadrul natural („zările de farmec pline”) ori de universul uman („Vin cântând în stoluri fete / De la grâu”, iar flăcăii „vin pe luncă / Hăulind”).

Din punctul de vedere al construcției, **o componentă** a peisajului este realizată cu ajutorul imaginilor artistice. Sunt asociate imaginile vizuale cu cele auditive pentru a contura imaginea înserării. Carele se întorc de la câmp, ritmul este lent, oboseala s-a lăsat, iar liniștea este străpunsă de scârțâitul roților: „Care cu poveri de muncă / Vin încet și scârțâind”. În sat, oameni și animale își întrepătrund sunetele, creând o atmosferă de pace: pe fundal, se aude mugetul turmelor, bucuria este prezentă în cântecele flăcăilor ori ale fetelor, dar și îi vuietul copiilor.

O altă componentă a peisajului o constituie construcția sa pe două planuri, terestru și cosmic.

Element esențial al planului ceresc este Luna, văzută ca o prezență gânditoare, umanizată, care veghează satul: „lese luna din brădet / Gânditoare ca o frunte / De poet.” **Comparația** este menită să sublinieze frumusețea astrului ceresc, dar și capacitatea sa de a provoca visarea.

Codrul, pe de altă parte, este elementul central al planului terestru. Este impunător, un element al echilibrului, motiv pentru care poetul notează: „Ca un glas domol de clopot / Sună codrii mari de brad”. Un alt element important este apa, care le aduce bucurie copiilor ce se scaldă în gărlă ori este o prezență delicată, așa cum se sugerează în secvența: „se zbate-n dulce ropot / Apa-n vad”, prin **epitetul** „dulce”.

O emoție exprimată în poezie este **tânjirea după iubire**, vizibilă în strofa finală. Dorul, personificat, își caută jumătatea. Omul singur nu se poate bucura pe deplin de calmul naturii, el tânjește la împlinirea prin iubire, prin urmare, el trăiește un zbucium sufletesc. Întreaga strofă este construită pe baza personificării, realizată fie prin epitet personificator („dorul tânăr și pribeag”), fie prin verb (colindă”). Ideea de cuplu este transmisă și prin reluarea în pereche a termenilor *dor* și *drag*, în ultimele două versuri.

Recomandări pentru redactarea răspunsurilor la cerințele de tip compunere

SUBIECTUL I A 7

a. **Prezentarea unui element de conținut comun**

Elementul de conținut comun poate fi atât un aspect concret despre care se vorbește în ambele texte (de exemplu: o carte, un copac, o statuie, un joc, o călătorie), cât și o situație abstractă, care poate fi dedusă din ambele texte (de exemplu: un mod de a gândi, o atitudine).

Pentru ilustrarea elementului comun identificat, prin valorificarea textului, vei avea în vedere:

- legătura cu câte **o secvență** din fiecare text, și nu cu textul întreg;
- simpla citare din text nu este suficientă dacă răspunsul nu conține și formularea, în cuvinte proprii, a modului în care elementul identificat se regăsește în text;
- citarea poate să ajute modul personal de exprimare a ideii, cu condiția ca citatul și formularea personală să nu fie repetitive.
- să nu confunzi elementul de conținut cu tema, adică acel aspect general de viață evidențiat în text!

b. **Prezentarea unei diferențe de limbaj**

În general, diferența de limbaj se referă la utilizarea unor registre lingvistice diferite sau a unor elemente specifice pentru două registre lingvistice diferite (științific, colocvial, regional, arhaic, popular, argotic etc.).

De asemenea, se poate referi la modul în care este transmis mesajul. De exemplu, mesajul unui text literar se poate transmite printr-un limbaj conotativ, adică prin cuvinte utilizate cu sens figurat/artistic/expresiv/caracterizat prin prezența figurilor de stil, prin care se transmit emoții/sentimente. Dimpotrivă, mesajul unui text nonliterar se transmite printr-un limbaj denotativ, adică prin cuvinte utilizate cu sens propriu, transmițând informații, opinii referitoare la realitatea înconjurătoare și în conformitate cu aceasta.

SUBIECTUL I A 8

Răspunsul la o întrebare și motivarea acestuia

a. Rezolvarea acestei cerințe va avea în vedere redactarea unui răspuns în trei pași:

- **Răspunsul propriu-zis la întrebare**, introdus prin structuri pentru exprimarea opiniei: consider că/cred că/după părerea mea/din punctul meu de vedere. **Atenție la punctuație!** Structuri precum „în opinia mea”, „din punctul meu de vedere” sunt întotdeauna urmate de virgulă, spre deosebire de verbele *de opinie* de tipul „consider că”, „cred că”, după care nu se utilizează virgula, pentru că urmează complementul direct.

- Răspunsul poate fi afirmativ sau negativ. Nu se recomandă repetarea în mod identic a întrebării puse, ci răspunsul ar trebui să evidențieze modul în care ai înțeles întrebarea și care poate fi diferit de la un elev la altul;

- **Susținerea răspunsului dat** prin argumente, adică afirmații care să ilustreze, în 1-2 fraze, ce te-a determinat să dai răspunsul respectiv la întrebare;

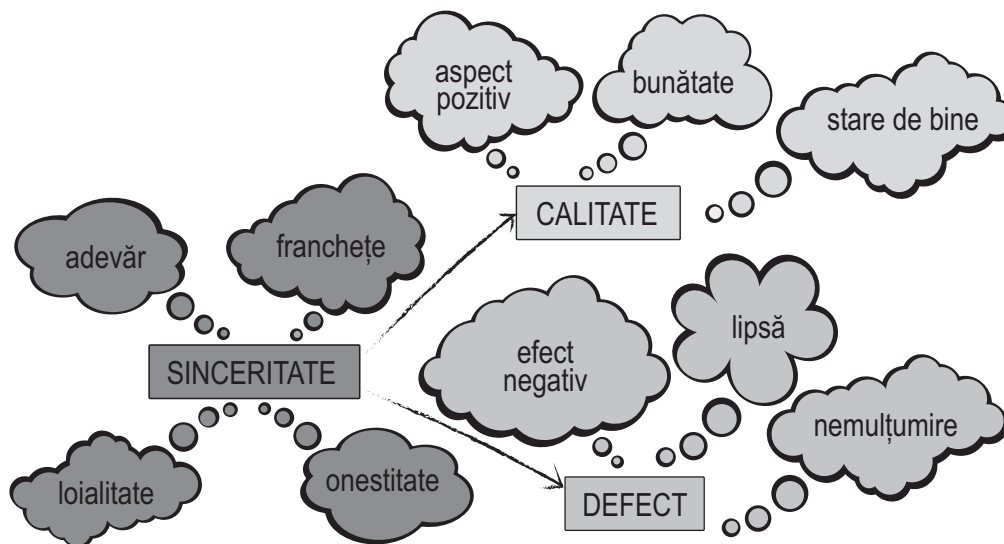
- **Ilustrarea afirmației tale prin valorificarea textului dat.** Această etapă NU înseamnă citarea unei secvențe, ci prezentarea unui aspect al textului care poate susține ideea ta, cu propriile cuvinte. În textul citat, vei găsi un caz particular care să susțină opinia și argumentul prezentat. Citarea este opțională, ea poate să sprijine prezentarea proprie, cu condiția să nu fie repetitivă.

b. În rezolvarea acestei cerințe, ia în considerare următoarele etape premergătoare:

- Verifică modul în care se regăsește în textul dat aspectul la care face referire întrebarea și dacă merge în direcția unui răspuns afirmativ sau a unui negativ. **Nu uita** că, în rezolvarea cerinței, va trebui să valorifici textul astfel încât nu ar trebui să te îndepărtezi de ceea ce sugerează acesta. Asigură-te

că răspunsul pe care îl dai și modul în care l-ai justificat pot fi susținute cu ajutorul textului menționat în cerință!

- Asigură-te că înțelegi întrebarea care îți este adresată! Realizează, pe ciornă, un brainstorming personal în acest sens, pornind de la cuvintele-cheie. De exemplu, presupunând că întrebarea este: Crezi că sinceritatea este o calitate sau un defect?, poți crea o schemă precum următoarea:

SUBIECTUL I A 9

Asocierea a două texte literare pe baza unei valori comune

Răspunsul la această cerință se va puncta dacă aspectul propus ca valoare corespunde definiției conform căreia valoarea este „proprietate a ceea ce este bun, dezirabil și important”(DEX, 2009), adică evidențiază un aspect pozitiv al vieții, un principiu de viață după care ne putem ghida și care ne formează personalitatea într-un mod benefic.

De exemplu, **călătoria** nu este o valoare, ci o temă, dar îi pot fi asociate **valori** precum *dorința de a cunoaște, de a se dezvolta personal*. Tot astfel, **familia** și **prietenia** sunt teme cărora le pot fi asociate valori precum *încrederea, loialitatea, devotamentul, sinceritatea, onestitatea, recunoștința, responsabilitatea*.

De asemenea, **inocența** nu este o valoare dacă este sinonimă cu incapacitatea de înțelegere a diferitelor aspecte ale lumii înconjurătoare, cu naivitatea sau cu firea credulă, ci dacă se referă la puritatea sufletească, la moralitate sau la sinceritate etc.

SUBIECTUL II

1. Compunerea narativă

a. Pentru adecvarea conținutului la cerință, fii atent la diferitele mențiuni din cerință, de exemplu structuri de tipul: „te-a marcat”, „te-a impresionat”, „experiență semnificativă”, care se referă la importanța acelei experiențe pentru tine. Astfel, va trebui să explici de ce ai ales să prezinți acea experiență, de ce a fost importantă pentru tine; de exemplu: a fost o lecție de viață, ai învățat ceva, ți-a schimbat modul de a gândi, de a te comporta, de a relaționa cu cei din jur, ai trăit un anumit sentiment la o intensitate mai mare decât de obicei.

b. **Tiparul narativ** presupune existența, în compunerea ta, a următoarelor elemente:

- i. încadrarea evenimentului în timp și spațiu (fixarea unui cronotop/a unui cadru spațio-temporal);
- ii. existența tuturor momentelor subiectului/etapelor acțiunii; marcarea acestora prin elemente specifice (de exemplu, intriga: „deodată”, „brusc”, „pe neașteptate”), creșterea progresivă a tensiunii,

atingerea punctului de maximă intensitate și detensionarea, prin rezolvarea problemei apărute, în deznodământ;

iii. secvența descriptivă nu are doar un rol decorativ; trebuie aleasă cu atenție poziția ei în text (de obicei, se folosește în expozițiune; nu se folosește în intrigă sau în punctul culminant, deoarece are ca efect frânarea acțiunii și, implicit, diminuarea efectului de tensiune); descrierea cadrului acțiunii trebuie să pregătească cititorul pentru ceea ce urmează să se întâmple (de exemplu, nu s-ar justifica să descrii elementele cadrului natural dacă evenimentul narat se va petrece într-un spațiu interior – un muzeu, o cabană, casa bunicilor etc.; nu vei descrie drumul până în tabără dacă acțiunea se petrece într-o drumeție pe munte etc.); descrierea unui personaj din punct de vedere fizic se face dacă anumite trăsături sunt relevante pentru înțelegerea tipologiei umane pe care o reprezintă sau au legătură cu acțiunile la care acesta va participa etc.;

iv. secvența dialogată se poziționează, de regulă, în intrigă sau în punctul culminant, deoarece dialogul poate crea efectul de dinamism și de tensionare a acțiunii; astfel, se va evita utilizarea unor replici strict formale (de tipul salutului de la începutul unei întâlniri sau de la finalul acesteia) care frânează acțiunea;

v. secvența argumentativă trebuie să conțină **o opinie** marcată prin construcții cu verbe precum „a crede”, „a considera”, urmate de justificarea opiniei introdusă prin construcții de tipul: „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă” și de exemple concrete;

vi. secvența explicativă trebuie să conțină **fapte** (concrete), nu opinii; enunțurile explicative răspund la întrebări precum „de ce?” sau „cum?” s-a petrecut/se va petrece un anumit eveniment, facilitează înțelegerea modului în care s-a petrecut/se va petrece un eveniment și conțin structuri de tipul: „pentru că”, „deoarece”, „fiindcă”.

2. Compunerea de tip scrisoare

În redactarea acestui tip de compunere, ai în vedere următoarele aspecte:

- tipul de scrisoare (amicală, familială, oficială). Trebuie să adaptezi formula de adresare și cea de încheiere, precum și informațiile transmise la tipul de destinatar al scrisorii: un prieten, un membru al familiei (mai apropiat sau mai îndepărtat, copil sau adult), o cunoștință (profesor etc.);

- gândește-te că ar trebui să oferi o explicație plauzibilă a faptului că folosești această metodă de comunicare învechită, în condițiile în care ți-ar fi mult mai ușor să folosești e-mailul, Whatsappul sau alte aplicații online!

- deși probabil îți vine greu să crezi, o scrisoare va ajunge la destinatar după un timp care poate varia de la 1-2 zile la 1-2 săptămâni, în funcție de distanța dintre interlocutori și de mijlocul de transport folosit pentru expedierea ei. Ca urmare, o scrisoare transmisă familiei dintr-o tabără nu va fi scrisă în ultima zi, pentru că, cel mai probabil, vei ajunge tu înaintea ei, dar nu o vei scrie nici în prima zi, pentru că încă nu ai ce să povestești. De regulă, cerința se va referi la o activitate din tabără, nu de pe drumul spre tabără sau despre condițiile de cazare, așa că evită să dai aceste informații care umplu pagina cu elemente care nu pot fi punctate.

- nu folosi în scrisoarea ta alte nume decât cele care îți sunt oferite în cerință și, mai ales, nu folosi, sub nicio formă, numele tău! **Lucrarea ta ar putea fi anulată!**

3. Compunerea de tip pagină de jurnal

Spre deosebire de scrisoare, pagina de jurnal este un text pe care se presupune că îl scrii doar pentru tine. Ca urmare:

- **formula de adresare nu este specifică jurnalului**, formă a confesiunii intrată în literatură grație unor personalități literare/politice/ale lumii științifice. Adulții folosesc jurnalul doar pentru a păstra vii amintiri, pentru a transmite date importante despre evenimente la care au participat, emoții pe care nu doresc să le piardă odată cu trecerea timpului.

- așadar, nu trebuie să folosești o formulă de adresare, DAR, dacă simți că este mai ușor să

comunica astfel, poți inventa un apelativ, personificând jurnalul, pe care îl consideri un confident; „dragă jurnalule”, „dragile mele pagini”, „amice” sunt câteva variante posibile;

- este obligatoriu să notezi data înregistrării evenimentelor (cea care îți este furnizată în cerință!).

Unii autori de jurnal notează și ora înregistrării dacă, într-o zi, scriu de mai multe ori, iar, de la un moment la altul, este posibil să fi intervenit ceva care să le schimbe percepția, starea de spirit etc.

- unele jurnale consemnează și locul în care este făcută înregistrarea, mai cu seamă atunci când autorul călătorește.

- vei pune accentul pe **aspectele esențiale ale întâmplărilor povestite** și pe **emoțiile trăite**, adică pe ceea ce vrei să îți minte, căci acesta este, nu-i așa, rolul unui jurnal!

- vei nota evenimente petrecute recent – teoretic, în ultimele 24 de ore (jurnal < fr. *jour* = zi) –, dar și cu câteva zile în urmă. Totuși, trebuie să ții cont că pagina respectivă face parte dintr-un întreg, deci nu este necesar să reconstitui întregul în câteva rânduri. De exemplu, dacă vorbești despre festivitatea de la final de an, se presupune că, în alte pagini ale jurnalului, ai scris deja că ești elev în clasa a VIII-a, că se apropie finalul de an și chiar că te pregătești de această festivitate.

4. Compunerea de tip rezumat

Rezumatul este una dintre cele mai dificile compuneri pe care elevii le pot avea în cerința unui subiect de examen, pentru că presupune atât respectarea a numeroase reguli de redactare, cât și abilități dezvoltate de analiză și sinteză. Ca urmare, pentru redactarea corectă a unui rezumat, este important să ai răbdarea de a parcurge câțiva pași, mai ales că textul propriu-zis rezultat are dimensiuni mici, deci timpul necesar pentru redactarea lui este destul de scurt.

PASUL 1: ÎMPĂRȚIREA TEXTULUI DAT ÎN FRAGMENTE

PASUL 2: REALIZAREA PLANULUI SIMPLU/DEZVOLTAT DE IDEI (în funcție de text)

ATENȚIE!

1. Ideile vor avea aspectul unor enunțuri de maximum 2 rânduri, răspunzând la întrebări obligatorii precum: Cine face acțiunea?, Ce face? și la întrebări facultative: Când și unde are loc acțiunea?, De ce are loc acțiunea? Nu vor fi formulate idei care se referă la trăirile personajelor, la descrierea spațiilor sau a personajelor sau idei care reflectă modul în care se poate interpreta textul.

2. Dacă, într-un fragment, se pot identifica mai multe acțiuni sau mai multe personaje care participă la acțiune, în construirea ideii principale, este necesar să se identifice acțiunea principală și personajul cel mai important din acel fragment. Pentru celelalte întâmplări, pot fi redactate idei secundare, dar nu este obligatoriu.

PASUL 3: REDACTAREA REZUMATULUI prin corelarea ideilor principale și secundare.

ATENȚIE la:

- consecvența cu privire la utilizarea timpurilor verbale ale narării (doar prezent sau doar perfect compus). Dacă alegi prezentul, relațiile de anterioritate pot fi redactate folosind construcții gerunziale sau participiale.

- utilizarea persoanei a III-a;
- precizarea cronotopului/cadrului spațio-temporal al evenimentelor.
- asigurarea legăturii între idei (prin cuvinte și structuri de tipul: apoi, după un timp, astfel, de aceea, ca urmare etc.) și a echilibrului compozițional, cu respectarea încadrării în numărul de cuvinte;
- absența citatelor;
- prezentarea neutră, fără implicare afectivă, doar a evenimentelor care se petrec, fără a interpreta textul, a exprima opinii și impresii personale.
- nu se folosesc termeni specializați, precum autor, narator, personaj, protagonist, text, fragment.

5. Compunerea de tip caracterizare de personaj

Pentru redactarea acestei compuneri, baremul de evaluare este esențial! Va trebui să te asiguri că înțelegi toate reperele care îți sunt date în cerință și modul în care răspunsul tău este evaluat. Compunerea ta va reflecta modul în care ai înțeles personajul, evidențiind trăsăturile sale și mecanismele de gândire care te-au condus la această înțelegere (mijloacele de caracterizare).

În Barem, **conținutul compunerii** cuprinde următoarele aspecte:

- notarea oricăror două date de identificare a personajului (nume, statut social, ocupație, portret fizic etc.), înseamnă că vei primi punctele alocate (2 puncte) pentru simpla identificare și transcriere (cu sau fără ghilimele) a două elemente de identitate a personajului;

- precizarea oricăror două trăsături morale ale personajului înseamnă, de asemenea, simpla menționare a celor două trăsături, fie folosind substantive (de exemplu: Personajul se caracterizează prin curaj, onestitate, echilibru, spirit de aventură etc.), fie folosind adjective (de exemplu: Personajul este curajos, onest, echilibrat, aventurier); trăsăturile morale menționate pot fi atât calități, cât și defecte;

- prezentarea fiecărei trăsături morale precizate prin câte o secvență comentată se referă la modul în care justifici, prin valorificarea textului, fiecare dintre trăsăturile morale menționate anterior. Atenție la următoarele aspecte:

- alege cu mare atenție trăsăturile, astfel încât să-ți permită să dezvolti două-patru enunțuri referitoare la text pentru fiecare dintre ele;

- punctajul alocat cuprinde o valoare maximă, dacă prezentarea ta este nuanțată, adică dovedește o înțelegere corectă și profundă a textului – 2 puncte pentru fiecare prezentare, dar și o valoare intermediară – 1 punct – dacă te limitezi la simpla citare a unui fragment sau prezentarea ta rămâne la nivelul unei încercări.

- precizarea oricăror două mijloace de caracterizare diferite, prin care se evidențiază trăsăturile morale prezentate (de exemplu: caracterizare indirectă, prin fapte; caracterizare indirectă, prin relația cu celelalte personaje; caracterizare directă, de către narator); observă, te rog, că, din nou, este suficient să precizezi mijloacele de caracterizare, dar:

- denumirea trebuie să fie completă: directă, de către narator, nu doar directă; indirectă prin fapte, nu doar indirectă etc.

- alegerea mijloacelor de caracterizare ar fi bine să fie în strânsă legătură cu trăsăturile morale alese și cu secvențele pe care le-ai prezentat sau pe care urmează să le prezinți;

- identificarea unei valori (pentru rezolvarea acestei secvențe, vezi recomandările de la subiectul I A 9);

- corelarea valorii personale cu valorile personajului se referă la explicarea modului în care tu însuși te raportezi la acel aspect de viață, de ce este el un lucru dezirabil și pentru tine, așa cum este pentru personaj.

6. Compunerea de tip text argumentativ are o structură în trei pași:

PASUL 1: FORMULAREA IPOTEZEI, adică răspunsul la întrebarea din cerință (pentru parcurgerea acestui pas, vezi recomandarea de rezolvare a cerinței de tip I A 8)

PASUL 2: ARGUMENTAREA PROPRIU-ZISĂ, care constă în dezvoltarea a două ARGUMENTE DISTINCTE.

Fiecare ARGUMENT are TREI ETAPE:

- ENUNȚAREA ARGUMENTULUI (De ce cred ce am afirmat în ipoteză?)
- DEZVOLTAREA ARGUMENTULUI (De ce este adevărat ce am afirmat anterior?)
- EXEMPLUL (valorificarea textului dat/valorificarea experienței personale sau culturale, fără a conta ordinea în care apar în text)

Pentru a te asigura că liniile tale de argumentare dezvoltă argumente diferite, adică susțin ideea din ipoteză în două moduri distincte, stabilește, pentru fiecare dintre ele, un element de referință.

Clasa a VII-a

Teste de antrenament pentru Evaluarea Națională

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Teste de antrenament pentru clasa a VII-a:
Limba și literatura română este un auxiliar dedicat elevilor care doresc să se familiarizeze din timp cu structura itemilor pentru Evaluarea Națională, fiind, totodată, un instrument util profesorilor de limba și literatura română pentru consolidarea și evaluarea competențelor școlare prin teste construite pe modelul EN.

Lucrarea include seturi de teste rezolvate, însoțite de bareme de corectare, modele de rezolvare, precum și de un capitol de recomandări pentru redactarea unor compuneri cu limită de cuvinte. Modelele de răspuns nu trebuie absolutizate, ele reprezentând DOAR sugestii, un punct de pornire în căutarea propriilor variante de construcție a răspunsurilor. Succesul la Evaluarea Națională nu înseamnă adoptarea unor rețete și șabloane, ci exersarea și descoperirea propriilor capacități și soluții.

